Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hanoi et Province	Indochine	Etranger
Một năm..	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	12 $ 60
Các tỉnh và Các công-sở	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00
Sáu tháng..	3 . 00	3 . 50	3 . 20	6 . 00
Ba tháng ..	1 . 50	1 . 75	1 . 60	3 . 00
Một tháng..	0 . 50	0 . 60	0 . 55	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOÀN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TELEPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

Une seule insertion.	0 $ 50 le c/m
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . .	2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Việc tế-tự của ta

ĐÀM-LUẬN

Việc tế-tự nước ta có hai mối : 1. Thờ cúng tổ tiên ; 2. Phụng-sự thần-thánh.

Nói về việc thờ cúng tổ tiên. —

Có tổ-tiên mới có con cháu, giọt máu sẻ ra, huyết-thống trong gia đình trong tộc thuộc ở đấy. Khi giỗ ngày tết, tế-tự tổ-tiên, tổ lòng báo bản phản thủy ; trước khi tế-tự, con cháu trai-gái ba ngày, giữ một niềm trông-nhớ như là trông thấy cái người mà mình đương sự mà trai-giới. Tới ngày tế-tự, lễ phẩm phong chỉnh tinh khiết, hết lòng thương nhớ, nhớ cả nơi nằm chôn ở, nhớ cả tiếng nói cười, nhớ cả những cái sở-thị sở-ố, mơ-màng tưởng-tượng như là trông thấy hồng-dung, nghe thấy tâm hơi ; cũng là bởi có bụng hiếu-tư như thế, cho nên mới đặt ra lễ-phẩm để cúng tế như thế ; có bụng ở trong mới phát sinh ra lễ ở ngoài, có lễ ở ngoài mới hình-dung được bụng ở trong, cũng là lẽ trời tự-nhiên, lòng người sẵn có, cổ-nhân nhân thế mà đặt lễ, bề trong hết lòng thành kính, bề ngoài hết sức lễ-văn, có tinh-thần, có hình thức, ý tứ rất là sâu xa lắm.

Tôi nay cổ lễ ngày một mất đi, thường thấy làm nhà bỏ mọc chia gỗ chia tài cho con cái, hoặc là anh em chị em đóng góp góp tiền với nhau, lúng thúng một đâu, người nọ người kia, chia cắt một quãng, kẻ nọ kẻ kia ! Con cháu trong nhà đã không hòa thuận, đầu nhắm cao cỗ đấy, cũng là bất thành vô-vật, còn mong tổ tiên nào yên trí mà thâm-thường nữa cho ? Vì như chia mẹ lúc sinh thời, đương ăn uống mà các con đánh cãi nhau ở trước mặt, thì ai là người cầm lòng cho đặng mà nuốt cho trôi ! Cho nên con cháu có hiếu, ông vải mới hưởng.

Tại có cái tập tục, lấy ngày tế-tự yến tân, làm đường vãng-lai thù-tạc ; cho nên trong khi tế-tự, khách-khứa bộn bề, chỉ-nhân phải hết sức chu-toàn tân tiếp, chủ-phụ phải chúi đụi vào những sự bánh trái cỗ bàn, cũng vì thế mà chỉ-nhân quên cả lễ-nghi, những lòng thương, nhớ chàng ? Cũng vì thế mà chủ-phụ quên việc trung-quỹ, những nghĩa tảo-tần chàng ?

Thiết tưởng bây giờ ta nên giữ lấy tinh thần cổ lễ, cũng là một việc rất quan-hệ về đường giáo-dục trong gia-đình. Những ngày tế-tự tổ-tiên, sum vầy con cháu, họp tập họ hàng ; làm lễ tinh-thành, hết lòng thương nhớ, lễ-phẩm thì tùy nhà tùy cảnh, hoặc có thì dùng tư-sinh, không có thì cúng hương hoa, cũng không phải là không tiện. Xem như việc tế tự của người Nhật-bản, cũng bài toán dùng hương-hoa, chỉ thuần chuyên-thượng về mặt tinh thần thôi ; cái tinh-thần đó tưởng cũng giúp cho sự văn-minh nhiều lắm. Xem đó đủ biết việc cũng tế không phải chỉ cốt nhiều cỗ bàn mới là hiếu-kính tổ-tiên đâu. Cũ là con cháu hòa thuận, cửa nhà êm ấm, chính là hiếu-kính với tổ tiên ở đấy, mà tổ-tiên giáng-phúc cho cũng ở đấy. Vậy thì những ngày tế-tự là ngày kỷ niệm tổ-tiên, người gia-trưởng nên kỳ thuật những đức tính, sự tích, hạnh-trạng của tổ-tiên ngày xưa, đọc lên cho đông đủ con cháu họ hàng nghe, để cho con cháu biết ngày xưa gia phong là thế, tổ-tiên cư-xử với nhau là thế, công đức gây dựng cho con cháu là thế. Vậy thì con cháu bây giờ phải nên soi gương tốt của tổ tiên mà duy trì lấy gia phong, ở với nhau cho phải đạo, trong cửa trong nhà cho hòa thuận, cho khỏi được tội với tổ-tiên. Nếu cư xử trong gia đình còn chẳng ra gì, thì bao-nài làm sao được, họp quần làm sao được ! mà đã nói đến xã-hội, đến quốc-dân ! — Đến như bầu bạn tân khách cho ngày tế-tự mà đến chiêm-bái tổ-tiên nhà nhau, để tỏ lòng đồng-tôn hợp kính, cái ý ấy cũng trung hậu lắm ; thế thì đến chơi, gặp sao nên vậy, nhà chủ cũng không lấy thế là làm bạc, khách cũng không lấy thế mà chấp trách nề hà. Nếu hôm tảo muộn yến khách thì mới tiện-nhân riêng, cũng là tiện lắm. Cần chi cỗ vừa tàn vừa tẻ, chẳng cũng huyên náo sâm-sập mà thất-thể cả ha, dư.

Nói về việc phụng sự thần-thánh. — Đời Âu-châu phụng thần giáo, tức nước ta phụng đạo thần, giáo nói tóm lại là thiên-thần, dạy-kỷ, tức người Thiên thần là các thần về tinh-thần, dạy-kỷ là các thần về xác-xuyên, nhân quy là những bậc đại-thiện, đại-trung, hiếu, tiết, nghĩa, có công-đức, có sự-nghiệp, có thể làm gương phẩm-chiếu cho quốc-dân, làm bia kỷ niệm cho xã hội, cho nên mới có thì triều đình tuỳ biểu sắc phong, dưới thì dật-giả dựng đền tế-tự, mới vững chính khí, hương hỏa nghìn thu, công là phải, dâu !

Những khi tuế thời, tế-tự thần thánh, có nghi lễ có tiết tấu, có âm nhạc, có hy-sinh, có ngọc-bạch... Bởi mình đã muốn tỏ lòng kỷ niệm sùng-bái, thần thánh, đã có dụng tinh-thành, đã hết lòng cung kính về tinh thần, có tinh thần phải có hình-thức, cho nên mới đặt ra những lễ phẩm như vậy, ở sách nho đã nói cả, rất là tinh-vi lắm. Vì như mình muốn tỏ lòng yêu-quí thật đối một vị tân khách, trước hết cũng phải mời mọc cho hết lòng, cơm rượu cho tử tế, khi khách về, cũng có chút lễ mọn để tiễn tặng, thế mới tỏ được lòng mình yêu-quí người ta. Nếu cứ nói yêu qui không, thì người ta biết mình yêu qui ở cái gì ? Tiệp đãi với người còn phải như thế, huống hồ giao-tiếp với thần-minh ? Cổ-lễ dùng ngọc-bạch thật, sau là dùng vàng-mã giấy, cũng là ý thế cả.

(*Còn nữa*) Cúc-Hương

Âu-châu điện-tín

VÕ-TRUNG-DIỄN

Bordeaux ngày 17 Avril 1923

Cuộc hội nghị giảng hòa Đông-âu.

Các đại-biểu vẫn bàn về các vấn-đề địa-hạt.

Bào Le Temps nói rằng liệt quốc không có lẽ ưng chuẩn lời của phái-bộ nước Tiệp-khắc về đất Carinthie và Ngư-Tiệp-đồi được các chủ quyền về đảo Adam Island, ở trong sông Danube mà đã cho nước Tiệp-khắc-ni. M. Diamandi lấy việc nước Tiệp đội nhiên yêu cầu như thế làm một việc lạ lắm. Ông nói Đông-minh không có thể ưng được.

Viên đại-biểu nước Yougoslavie thì bênh vực viên đại-biểu nước Tiệp.

Nhân Sir Horace Rumbold có hỏi về bầu giao ước về các ex-bề thi Ismet pacha có đáp rằng nên Cường-phủ Nô-viết muốn ký tháo giao-ước ấy thì liệt-quốc cũng nên ưng cho.

Buổi chiều hội đồng cơ về việc thi-chanh đã bội nghị.

Việc nước Tchéco-slovaquie.

Tướng Ferrié (người Pháp) đã tới Prague. Ngài sẽ diễn thuyết về Võ-tuyến-điện. Có tướng Mitchenasse thay mặt Cường-phủ nghênh tiếp ngài tại nhà ga.

Ông chưởng giáo chuyên-nghiệp Cao-đẳng học-đường có đến chúc mừng ngài.

M. Ferdinand, chưởng giáo nam Văn-chương tại Cao đẳng học đường ở Paris có diễn thuyết nhân bữa tiệc ở Prague và ở Lemo.

Việc nước Hung-gia-lợi.

Tài-chính thượng nội-đồng đã cho phép quan tài-chính bộ thương thư đến cuối tháng Mai này thì vay bốn nghìn triệu couronnes của nhà phát-hành ngân-hàng.

Việc nước Đức

Nhà điện-báo nói rằng nước đàn Cường-phủ Đức, các lĩnh tụ các Cách-mệnh đảng các nhà kỹ-nghệ và các nhà ngân hàng vẫn thương nghị với nhau, nhưng cũng còn phải lâu ngày nữa mới xong.

Hội-đồng ba viên của bọn thất-nghiệp ở Essen cũ đề Berlin để ở đàn-định với Cường-phủ nước Đức đã trở về không không nên công cán gì cả. Người ta nói việc ấy là bởi các hội liên hiệp không tán thành cho bọn thất-nghiệp Tuhoh Essen sợ bọn thất nghiệp sinh sự nên đã đem quân lính đề giữ nhà thị sảnh.

Hội đồng thợ thuyền tại các mỏ trong hạt sông Rour cũng nhau quyết nghĩ rằng từ nay bọ không xin các quan binh Pháp giấy thông hành để mang những than của các quan cho không bọ sẽ đang việc nhà nữa. Song các quan cũng đã đối điều lệ về việc ấy cho rất giản-tiện. Từ nay nội-đồng thợ thuyền đưa giấy xin phép chúng cho có mọi người cần phải, mà không phải nộp tiền chi cả. Chỉ các quan chỉ muốn kiểm duyệt để biết mà thôi.

Ngày hôm thứ năm có mười chín giờ xe hỏa chở than coke đi Pháp và ba giờ xe hỏa chở than đi Bỉ.

Sông đào ở Herne bai tháng nay thuyền bè không đi được nay đã đi được như thường

Việc thuộc địa Madagascar

Báo *Le Temps* có đăng lời của quan Toàn-quyền Girbit thuộc-địa quan Madagascar hiện nay ở Pháp. Ngài nói : Tài-chính thuộc địa Madagascar rất là phát đạt. Số thu nhập về sổ chi-thu năm 1922 thặng được 5 triệu quan. Sổ chi-thu năm 1923 may ra còn dư được nhiều hơn. Người ngoại quốc đi qua thuộc địa ấy đều chứng nghiệm rằng dân bản xứ quý mến nước Pháp. Trong ba năm vừa qua xây, đã làm được 200 kilomètres hỏa-xa 300 kilomètres đường, 400 kilomètres đường bộ, 500 kilomètres giây thép, 1000 kilomètres giây nói, một cái nhà thương tối tân, một trường Y-học, một nhà cứu kẻ bị bệnh lao, một trường kỹ nghệ, 62 trường học thường, 3 sở võ luyện điện, võ sở nhà khám bệnh. Hiện đương kế cứu việc mở mang của bờ Diégo Suarez để cho tàu lớn có thể vào được. Lại còn sắp sửa sang cửa bể Majunga. Công việc ấy tính ra chi tiêu độ 14 triệu quan.

Tin Trung-hoa

Ngày 19 Avril 1923

Hương-cảng đặc-điện

Ngày 17 vừa rồi, quân Thâm-bồng-Anh cộng một vạn chia ba vào đánh Quảng-châu, hiện đang giao chiến rất dữ dội. Tôn đại-nguyên-soái đã cách chức Thâm-bồng-Anh và tuyên bố lôi-trạng. Chu-bội-trúc, Lý phúc-Lâm và Lưu-ngọc-Sơn cùng nhau vào đánh Triệu-khánh.

Quế-quân thua trận

Quế quân tiến đánh Tam-thủy, bị Điền quân đánh thua

Tin Lưu-chấn-Hoàn

Lưu chấn-Hoàn đã đem quân bộ-thuộc thắng tới Hắc-giang.

Tin Thâm-bồng-Anh

Tôn đại-nguyên-soái đã hạ-lệnh cho hải-quân và lục-quân hợp nhau để đánh Thâm nông-Anh

Điền-quân thắng trận

Có tin rằng Điền-quân đã chiếm được Hạnh-cô-giang.

Tin Sầm-xuân-Huyên

(Sầm-xuân-Huyên đã sai con là Sầm-Jốc-Quảng về Bắc-kinh để một tương về việc Lưỡng-Việt.

Tin Tôn-trung-Sơn

Chánh-phủ Bắc-kinh đã công Anh, Nhật sứ thần kháng-nghị, xin đừng cho Tôn-trung Sơn vay tiền.

Quốc-vụ viện

Quốc-vụ-viện ở Bắc-kinh đã đệ cho Tổng-thống Anh và Dương-Minh giục tựu chức.

Tin Ngô-cảnh-Liêm

Có tin đồn rằng Ngô-cảnh-Liêm định tổ-chức quốc tội và bội-các, nhưng khó thành lập.

Ngày 20 Avril 1923

Hương cảng đặc điện

Thâm-bồng-Anh tại Long-nhỡn-động và Trần-hóa-khư bị thua, tổn thất hơn 3.000 cây súng. Sáng sớm hôm 12 vừa rồi đã bỏ Tiểu bình đi Tân-an, tại phá hủy đường thiết-lộ. Binh trưa hôm ấy lại chia quân làm hai : go công Điền-quân giao chiến rất dữ dội.

Tin Triệu khánh

Giang-môn quân đội đã tiến đánh Triệu-khánh.

Tôn đại-nguyên-soái

Mạc-thang-Diệc cho Tôn đại-nguyên-soái bảo tin đã đánh được Thần-bảo-Phiên, lấy lại được Liêm-giang.

Thế-giới tân-văn

Đường lát cao su

Tại Colombo có tin nói rằng : Người ta đã tìm tìm cách lát đường đi bằng cao su. Đem cao-su để lát đường như thế, trước hết phải lấy chất cao-su nấu cho chảy lỏng ra rồi dùng cỏ bùi mà phủ lên một đường cái. Phủ xong lại phải rải một lượt sỏi vụn. Sau cùng đem quả lăn mà lăn cho thật phẳng phiu. Kể lát đường bằng cao-su vẫn tốn hơn là thứ đá. Nhưng bền lâu lắm.

Vậy xe nào xưa nay thộ xấn cao-su thống sẽ lại thêm được mối lợi khá to nữa.

Trứng gà có đường

Mới đây ông Hepburer và ông Saint Joher thí nghiệm ra rằng : Trong trứng gà còn có chất đường nữa (như chất đường rượu nho), nhưng ít lắm. Hai ông có nói : Quả trứng nguyên thời vẫn phần có độ tỉ 36 cho đến 49 phần đường. Riêng lòng trắng có từ 29 cho đến 47 phần mà riêng lòng đỏ độ chừng 11 cho 35 phần.

Những trứng cất để dành mà chịu giữ lạnh lâu, thời lòng trắng trứng lỷ bao giờ cũng nhiều đường hơn lòng trắng trứng tươi. Hễ lộng trắng ung không có còn chất đường nữa. Chắc có ý-vị-tung để ăn hết chăng !

Thứ cá lạ thường (1)

Xứ Ma-lac-ka có một thứ cá rất lạ thường. Bề dài thân giống cá ếy độ 22 phân tây là cùng. Thứ cá ấy hay thấy ở sông hồ, ao, vũng vân. Thịt nó trắng ngần mà ăn ngon lắm.

Cá ấy để trứng vào những dế cây lau cây sậy, trứng còn chưa nở thời con đực hay con cái hoặc con khác cũng loài đều trông nom luôn. Lúc mới nở ra cũng giống như con nòng nọc thân thể có nhiều điểm nhỏ sanh lỗ lỗ. Cá đẻ lớn, thời điểm lỗ cũng hết đi. Chia ngày biết bơi, biết lội, bèn bỏ ổ mà đi lượn trên mặt nước, nhưng bao giờ cũng vẫn có con đực hay con cái theo ở dưới coi sóc. Vì đó một con ếch hay con nhái nào tới gần chỗ ấy liền theo đớp mà đuổi cho xa. Cứ thế chừng trôn một tháng mới tản tác mỗi con đi mỗi nơi. Giống cá ấy cũng hay ăn cả nhỏ như một cá khác. Người bản xứ thường hay dùng nơm chài mà bắt. Song mỗi năm lễ hội cứ đi đánh cá ấy có 5 ngày con bắt ngày kia bọ cho là nhất kỳ bất lợi.

Ng. H. Th. lược lục.

(1) Tôi có một người bạn gọi cho tôi cái Mã-lạc (Malacca) Paradis-pia poitrail).

Sự phát-đạt về báo-giới ở phương Đông ta

Ở các nước tiên-tiến bên Âu Mỹ, báo-giới xuất hiện đã lâu, tới ngày nào thì sự phát đạt về báo-giới ở các nước ấy thời đã đến các điểm ; thì dù như ở thành Ba-lê nước Pháp, thành Luân-đôn nước Anh, thành La-mã nước Ý, thành Hoa-thịnh-đốn nước Mỹ vân vân, mỗi ngày kể có hàng trăm số tờ báo lạ-thời lạ-văn-lạ-loại ra, mà mỗi thứ tạp chí lại văn-văn cũng kể có hàng bốn sáu số in ngàn đọc, cho nên tôn lại thì về phương-diện báo-giới tức cũng như về phương-diện học-giới, thương-giới, công-giới cũng hết thảy các giới khác, các nước tiên-tiến bên Âu Mỹ thật đã cầm cờ dẫn trong thiên-hạ và đã đứng làm bá-chủ suốt thiên hạ vậy.

Về phần phương Đông-Á-tà, vốn theo các văn-minh cựu cũ, cho nên trước khi cái làn sóng Âu Mỹ chưa trần-trùng sang tạ, thì hết thảy các nước lớn nhỏ bên cõi đan-lục-địa tà qua chưa nước nào biết dùng đến cái lợi-khí văn-minh tối tân là báo-quán cả. Từ khi gió Âu mưa Mỹ ngày một đưa đưa-ẩm-ý bên cõi tạ, làm cho cái giấc mê-mộng tự mấy nghìn năm của các cõ-quốc bên cõi lục-địa này sực đan tỉnh dậy, mà báo-giới cũng từ đấy mới dần dần xuất hiện ra đời.

Báo-giới ở phương Đông tạ đã chiếm phải cái số-phận sinh sau đẻ muộn như thế, thì chẳng phải nói chắc ai cũng biết sự phát-đạt về báo-giới ở phương Đông mình, cũng như trăm nghìn các giới khác, so với người bằn mình còn kém người xa. Nay ta muốn xét rõ xem sự phát-đạt về báo-giới ở phương Đông ta thế nào, thiết tưởng không gì bằng ta hãy xét ngay cái tình-hình báo giới ở một nước duy tân hoàn toàn, văn-minh trước nhất trong cõi Á-đông ta là nước Nhật-bản xem sao thì khắc biết.

Ở nước Nhật-bản, báo-giới xuất hiện đã lâu, Thật tình ra thì cũng tự khi nước Nhật bắt-đầu phấn dục tân, khai phong môn-hộ, mà báo-giới mới dần dần xuất hiện. Thoạt kỳ thủy giữa hồi năm 1868, mấy nhà chư-điền ở thành Tokyo to-chức ra một thứ thời-báo đặt tên là báo « *Les Nouvelles de Batarde* », báo nói chuyện việc phiên-dịch các nhật-báo Hà-lan ra tiếng bản quốc, nhưng hiềm vì chưng được mấy ngày, báo quán *Les nouvelles de Batarde* » nhà lại phải đóng cửa hết đến năm sau, có một người tên gọi *Joseph Heco*, lại mở ra một thứ báo mệnh danh là *Kaigai Shimbun* — Ngoại-quốc tân-văn — báo này xuất hiện ra cũng gặp nhiều nỗi khó khăn quản-bách, nhất là về đường lý-tài thường bị gặp những khúc khuỷu-không rất khốn-nan, người ta thuật lại rằng báo « Ngoại quốc tân văn » này ra được ít năm, Nhật-bản, tự lúc ra đời cho chí lúc tạ thế, ven vẹn chỉ có hai người mua báo đông niên được tự thủy chí chung thôi, bởi vậy cho nên mới được hai năm thì báo quán này cũng phải đóng cửa nốt.

Đến năm 1870, mới nhà văn sĩ trứ danh Nhật-bản là M. *Genichiro Fukuchi* lại mở ra một thứ tạ-hội thời-báo, mệnh danh là *Koko Shimbun*, chính ông đứng làm chủ-nhiệm kiêm chủ bút. Ông *Genichiro Fukuchi* tức là một người đứng vào hạng cầm cờ đầu trong báo-giới ở thành Tokyo vậy. Đồng thời lúc ấy, cũng còn nhiều thứ báo nữa xuất hiện ra, nhưng cũng không có một báo nào là phát đạt được cả bởi vì ở đường lý-tài báo nào cũng bị quản bách, mà gia đi đương thời lúc ấy nghề ăn-loát tại nước Nhật bản tạ chưa được phát lợi, trong nước thời thì chỉ chỉ dùng một thứ máy ấn-loát in ấn gì rất cổ để in thôi, cho nên ấn-hành được một số báo thì thật tốn công tốn của quá, không báo nào đứng vững được lâu.

Mãi tới năm 1871, khởi thủy tự nhà báo *Tokyo Yokohama Mainitchi Shimbun* đem bọn-bản tự đầy mới dần dần truyền ba khắp trong nước Nhật. Ấy thật là một kỷ-nguyên mới về nghề in ở nước Nhật-bản vậy. Kể với báo *Tokyo Yokohama Mainitchi Shimbun* thì nhẫn sau có những báo *Nitchi Nitchi Shimbun*, báo *Hoichi* xuất hiện ra. Ba thứ báo này hiện nay đương vào bậc huynh-trưởng của tất cả báo-giới nước Nhật. Tự lúc ba thứ báo này xuất hiện ra một cách vững bền chắc-chắn, thì khắp các danh đô đại-thành bên Nhật mới lại dần dần có nhiều các thứ báo khác mọc ra, mà cũng không mấy báo phải chịu cái số yểu-vong như trước nữa.

Trong tạp-chí *Taiyo* có thuật lại cuộc sum vầy tạ cái tình hình báo giới ở nước Nhật từ hồi mới khai sơn phá thạch. Tác-giả nói :

« Hiện nay các báo trong nước ta đã có thể ấn-loát suốt đêm, khiến cho vừa bảnh mắt sáng các độc-giả đều đã có báo mà đọc, thật là cơ việc nhanh chóng lạ lùng, tiện-lợi cho người ta vô kể ! Nhưng sự tiện tiệp ấy, thật hai mươi năm cách đây về trước, không ai dám tưởng vọng, dám đặp có được như thế. Trước kia báo in đã chậm, mà việc phát báo lại còn chậm hơn : Các cậu đi phát báo nào có biết phải có đem báo cho mau đến nhà này nhà khác thảo-thừ cho chóng đâu, thường thường các cậu cứ quen lệ đem một tờ báo đến nhà cho một người độc-giả nào đó, lại còn khẽ-

khua vào nhà người ta xôi chèo nước, tán cán chuyện đã, rồi mới ra ; có khi lại còn lăng văng xuống bếp chơi nữa cũng nên !

Lorsque, tôi xin tỏ chọc quan lớn về quan Tổng-sứ Hắc-kỳ rằng tôi rất lấy làm vui mừng về mấy ngày đi trở lại đất Bắc-kỳ tôi đẹp này. Quan của ngài đối với những công việc làm tại Đông pháp vân vân.

M. Outrey có đáp lại hồi lâu, nói rằng

Hội-đồng thành-phố Chợ-lớn. — Cải chức vị các mấy ông ấy-viên thành-phố Chợ-lớn có tên sau này

Trường lục. — M. Ng-đức-Thủ lý trưởng Bạch-mai thuộc huyện Hoàn-long (Hà-đông) được thưởng một đạo

viên quản-lý kiêm chủ-bút, mình bận [illegible] phục cực chững-chàng, lưng đeo hai kiếm, nách ôm hàng ôm nhật-trình, để đem đi phát, coi bộ ông lại có chiều nhiệt thành hăng hái hơn hết thảy mọi người, chỉ trong một chốc, mà một mình ông đi phát xong hơn hai trăm số báo cho từng nhà trong các phố khắp kinh-đô.

(*Còn nữa*) Vũ-Giáp-Công

VĂN UYỂN

Vịnh Thúy Vân

Vân xem trang trọng khác vời xa,
Băng tuyết xưa nay giữ thói nhà.
Mả Đạm đã không dư nước mắt,
Duyên Kim há nhẽ chạnh lòng hoa
Nước non nên chẳn thay lời chị,
Hồ hiểu sao đành giả nợ cha,
Duyên buộc mấy lời khi tái hợp,
Trăm năm tâm sự bạch người ta.

Vịnh Thúc-sinh

[illegible] ăng gió [illegible] khéo vật vờ,
Đàng [illegible] đem gái trước hầm sư.
Thưa cơ quen thói lừa con Tú,
Thấp trí hay đánh mẹ Tư.
Trong miệng ba hay bưng miệng kín,
Vững tay sao lại bó tay cho?
Mấy hàng giọt lệ Quan-âm các,
Nết bốc rời quen thể nắn chưa.

Vịnh Đạm-tiên

Cái bông pha đa có vẫn bao
Đoạn trường riêng để khách hoa đào.
Nửa chừng xuân sả hoa [illegible] lệ,
Một nấm [illegible] dương cỏ nhuộm màu.
Bể khổ thương ai đền nợ trước,
Thuyền [illegible] ngân kẻ mốc duyên sau.
Mấy câu [illegible] tuyệt đề thi đó,
Muôn kiếp bồng nhau một mối sầu

Minh Phượng, Nguyễn-như-Cương

VIỆC HANOI

Số báo này có tờ phụ trương

Giá bạc. — Kể từ ngày 28 Avril 1923 giá bạc ở kho Nhà nước định là 7 98

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 28 Avril 1923*: 3%. 57.50. — 4%. 1918 81,60 — 5%. 1915 19.675.70. — 5%. 1920 89, — 6%. 1920 89.60

Tin tàu. — Tàu *Aurigny* từ Marseille đến có mang chở thư tín tới Saigon ngày 29 Avril, hồi 11 giờ sáng.

Đội tuần-dương-hạm về Tourane. — Đội tuần dương-hạm Pháp sau khi tập trận thì ngày hôm qua đã chạy về Tourane.

Lúc khởi hành, quan Thủy-quân đô-đốc có điện lên quan Toàn-quyền như sau này:

« Nhân lúc đội tuần-dương-hạm vừa tập trận xong và sắp quay vào đẹp ở Haiphong là những nơi đáng làm kiểu mẫu cho việc thực-dân của Pháp tại miền A-đông này thì chúng tôi lấy làm vẻ-vang cho tổ-quốc vô ngần. Vậy chúng tôi hết lòng ước mong cho các bạn ta ở Bắc kỳ được [illegible] vượng [illegible] với cái công gắng gỏi, tấm lòng [illegible] xưa nay.

Quan Toàn quyền điện trả lời như sau này:

Giữa lúc ngài từ biệt miền bể Bắc-kỳ, tôi xin tỏ cùng ngài một lần nữa rằng nhân dân Bắc-kỳ rất lấy làm vui mừng đã được nghênh tiếp đội tuần-dương-hạm của ngài tại vịnh Hạ long.

Tôi chắc rằng Trung-kỳ, Nam-kỳ và Cao-mên cũng sẵn lòng nhiệt thành như vậy mà nghênh tiếp đội tuần-dương-hạm vẻ-vang này cùng đại-tướng và cả tòa Tham-mưu với thủy-thủ của ngài.

Hội-đồng xét chỗ dựng Trận-vong kỷ-niệm-đài. — Quan Toàn-quyền vừa cử một hội-đồng để bàn định về diện-tích khu đất Võ-tượng ở Hanoi lấy để dựng đài kỷ niệm chiến sĩ trận-vong. Hội-đồng ấy có:

1· Một viên đại-biểu sở Công-sản nhà-nước do quan Toàn quyền cử.

2· Quan Đốc-lý Hanoi hay là quan đại-biểu của ngài.

3· Một viên đại-biểu của quan binh.

Y-khoa bác-sĩ Sarraihlé

6, Phố Thợ-nhuộm — Giây nói số 365

Xét nghiệm thân mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh điên.

Bệnh đau đạ dầy, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Ngày nào cũng xem bệnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa. Có đến thăm tận nhà

2080

Tiệc mừng ông nghị-viên Outrey. — Tối hôm qua, quan Toàn-quyền Baudoin và quí phu-nhân có đặt tiệc tại qui-phủ để mừng ông nghị viên xứ Nam kỳ và Outrey phu-nhân và có mời tất cả 60 vị đến dự tiệc. Trong số ấy thì có M. Finot, Đốc học trường Bác-cổ, quan bác sĩ Le Roy des Barres và phu-nhân, quan chánh Tòa án Sơ-thẩm Morché, M. Allemand hội-trưởng phòng Thương-mại và phu-nhân, M. Caudei [illegible] đi khảo sát việc làm đường Hỏa xa ở Đông-pháp; quan nguyên Khâm-sứ [illegible], quan Công-sứ Delamarre và phu-nhân, quan Thanh-tra de Fayssal sở Văn-lý và phu-nhân, vân vân.

Trước khi uống rượu *champagne* quan Toàn-quyen có nói mấy lời chúc mừng ông Nghị Outrey và nhắc lại công nghiệp của ngài tại Cao-mên trong khi ngài làm Khâm-sứ hồi trước quan Baudoin. Quan Toàn-quyền lại khen tấm lòng sốt sắng tại công đức quan Toàn-quyền Maurice Long cũng là những cơ hội đã khiến cho Phái-bộ phải trì hoãn cuộc hành trình lại ở Colombo

Ông Nghị Outrey cảm ơn quan Toàn-quyền đã nhắc lại công việc của ông tại Cao-mên và mừng rằng đã được quan Baudoin cũng đồng ý với ngài khiến cho xứ Cao-mên ngày nay về phương-diện nào cũng tấn-bộ cả.

Trong khi tiệc thì có hai nhà hát bội trứ-danh là Guitton và Charlou hát mấy bài rất vui. Khi tan tiệc lại có cuộc khiêu-vũ.

HAI TAY TÀI-TỬ SẮP TỚI

Có tin rằng trong tuần lễ đầu tháng Mai có hai tay tài-tử là M. Manelli, và Signora Sereni sẽ tới Hanoi. Hai tay ấy ở Saigon đã được thiên hạ hoan nghênh, ra Hanoi sẽ phô tài tại rạp chớp bóng Palace trong một tuần lễ.

Xem vậy thì rạp chớp bóng Palace chịu tốn kém lắm, tốt là mua vui cho thiên-hạ, chắc ai nấy nức lòng đến xem cho đông, để tỏ rằng biết [illegible] cho rạp ấy.

Ông nghị-viên Outrey biệt Hanoi — Ông nghị-viên Outrey cùng với phu-nhân đã đi chuyến xe lửa 1 g. 30 trưa hôm nay xuống Hải phòng để đến ngày 1er Mai thì tập tàu Song-bo đi Hương cảng rồi về qui-quốc.

Quan Công-sứ Delamarre về qui-quốc. — Quan Công-sứ Delamarre dinh Hà đông và qui phu-nhân đến ngày 2 Mai thì sẽ xuôi Hải-phòng chuyến xe lửa tối để đáp tàu về qui quốc ngơi.

Hội chợ Hanoi — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định cho phép làm măng-đa cám nghìn đồng là một phần chia ba cái số trợ cấp cho cái Hội-chợ Đông-pháp trong năm 1923

Măng đa bưu-chính của Đông-pháp với Bỉ-lợi-thời. — Kể từ ngày 13 Avril 1923 xứ Đông pháp với Bỉ-lợi-thời (Belgique) được phép gửi mã giấy bưu chính (mandat-poste) lẫn cho nhau.

Cái số tiền mà gửi lẫn cho nhau hạn đến 1.000 *francs* là cùng.

Những măng-đa ấy hạn cho đến cuối tháng thứ [illegible] sau cái tháng phát đi thì còn được lĩnh. Sau cái hạn ấy thì phải lấy chữ ký và [illegible] tại sở báo phát ra mới được lĩnh

Cái thời hạn tiêu huyệt của măng-đa do Bỉ phát ra định là 5 năm và Đông pháp định là 2 năm.

Những người có quyền đòi măng-đa mà chưa lấy, hễ sau cái thời hạn ấy số tiền măng-đa sẽ sung công làm của Nhà-nước.

Sở Điện-báo — Sở Điện-báo thứ hạng [illegible] (Trung-kỳ) sẽ từ ngày 1er Mai 1923 trở đi thì [illegible] và gửi cả những tiền Đông-pháp theo lệ có giới hạn.

[illegible] BÁ GIÁ THỰC CAO

Quan trà, bát cư năm [illegible], hàng nào, mà mang đến bán cho bản hiệu, sẽ [illegible] với giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

36, *Phố hàng Quạt, Hanoi*

Hội học Nhân-bác. — Ngày chủ nhật 29 Avril 1923 đúng 2 giờ chiều, hội Nhân-bác họp Đại-hội-đồng thường niên tại hội-quán ở phố Huế số 89, Hanoi.

Những vấn-đề giải quyết ngày ấy là:

1· Duyệt tờ trình của ban trị-sự năm 1923

2· Duyệt tờ trình của ông Ty-ngân và Hội-đồng kiểm soát tài-chính.

3· Duyệt tờ trình của ông Đốc trường bản Hội

4· Bầu lại ban trị-sự năm 1923.

5· Các việc vặt.

Ngạch trợ giáo. — Các viên trợ giáo tập sự có tên sau này đều được thăng thụ: thụ hạng tám:

Mmes Ng-thị-Tốn, Lê-thị Tám, Võ-quỳnh-Phúc.

M. Ng-v-Lương, có bằng Sơ-học, được bổ trợ giáo tập sự tại trường An-cư huyện Vụ-bản (Nam-định) thay M. Đoàn-đình-Thông từ chức.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Hội Ái-hữu hỏa-xa Vân-nam — Tối hôm 26 Avril, hội Ái-hữu hỏa-xa Vân-nam đã họp Đại-hội-đồng để bàu lại các viên trị-sự thực thọ.

Khi bầu thì các hội viên đồng tình [illegible] bầu tất cả các viên ở ban lâm thời trị-sự ra giúp việc hội, liệt kê danh tính như sau này:

MM Ng-văn-Đại, chánh Hội-trưởng; Nguyễn văn-Ky, Hoàng-An, phó Hội-trưởng; Đào-văn-Sử, Ng-Thành, Ng-văn Huệ, Hoàng duy Chí, Tư-vũ, nghị viên; Trần-đình-Quang, chánh Thủ quỹ; Ng đình-Liên, Ngô-vi-Lan, phó Thủ-quỹ; Đặng-đình-Ba, chánh thư ký; Lưu-đức Khang, Ng-v-Thái, phó thư-ký; Ng-đức-Chang, Ng-xuân-Ngọc, kiểm-sát.

Hội-đồng bàn luận một lúc về các công-việc phải bắt đầu làm ngay, rồi giải tán.

Hội Ái-hữu hỏa xa Vân-nam lại cáo

Nghỉ phép. — M. Hà-trọng-Bính, thư ký hạng năm ngạch lục-lộ được phép nghỉ 30 ngày.

Cô đỡ thuyên chuyển — Cô Ng-thị-Phượng, cô đỡ hạng năm ở Phúc-yên nay đổi đi Lao-kay thay cô Ng-thị-Minh là cô đỡ hạng sáu lại về Phúc-yên.

Ngạch thư-ký. — M. Ng văn-Độ thư ký hạng năm ngạch tòa Sứ, tòng sự tại tòa Thư-viện thì nay lại bổ về ngạch cũ và đổi đi Hòa-bình thay M. Bùi-tá-Sĩ nghỉ giả hạn.

M. Ng-văn-Thúc thư ký thượng hạng tòa Sứ Laokay nay đổi về tòng sự tại sở Y-chính Bắc-kỳ ở Hanoi.

M. Đinh-văn-Trân thư ký hạng tư hết hạn nghỉ nay đổi đi Yên-bay.

M. Trần-như-Bảng thư ký thượng hạng hạng tư hết hạn nghỉ nay đổi đi Phú-thọ.

Cuộc Tang Thương

(*Xã-hội Tiểu-thuyết*)

ĐẶNG-TRẦN-PHẤT soạn

114 trang — giá ..... 0$80

Tiền cước, mỗi quyển .. 0 . 14

Ai muốn mua xin viết thơ cho M. «*BÙI-XUÂN-HỌC*, Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

Có gửi bán tại hiệu Hội-ký, 34, Rue Carreau Nam-định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng.

VIỆC BẮC-KỲ

PHÚ-THỌ

Về việc bầu-cử. — Trả lời bài lai cảo của ông Ng bá-Lưu, nguyên Nghị-viên Thương-mại ở Việt-trì đăng báo *Trung-Bắc* ngày 21 Avril về việc bầu cử Nghị viên vừa rồi:

Tôi đứng chung phiếu với ông sở dĩ ông là ông Nghị-viên cũ thì tôi còn đứng chung phiếu với ai chắc hơn ông nữa; thế mà nhiều nhà thương quyền không bằng lòng bầu ông thì tôi không hiểu ông cư xử với người ta thế nào.

Và lại trong thành-phố Phú-thọ, tôi kém ông Mai 149 phiếu, thế thì đủ rõ rằng tôi không sa ước với ông mà ông vội nói thật ông nhầm lắm.

Ngọc-văn-Đồng.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử [illegible] dịch

Giá mỗi quyển .... 0$20

Tiền cước mỗi quyển... 0 . 12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur BÙI-XUÂN-THÀNH

63, Rue du Coton, Hanoi

bà cụ đến gần Thanh-thủy, mà không thì được mưu gian. Lão nọ lên xe lửa, thời nó cũng lên theo. xe chạy đến khoảng Nông-truồi thời nó lấy được. Lão nọ không ngờ. Khi đến mua đồ ăn, tìm đến tiền mới biết là mất. Hỡn via lên loạn! kêu cầu rầm rĩ. Lúc đi có một ông đeo bài ngà khăn áo tiềm-tất đến nói rằng có thấy một thằng đến ăn cắp nhưng sợ ý không ngờ, đến bây giờ mới biết, thôi thằng ấy đã xuống gare Truồi rồi, mà lúc đó xe lửa cũng chạy khỏ gare Truồi rồi! Ông nọ lại bảo lão già rằng hễ tìm lại được số bạc mất đó thời phải thưởng 20 p. Lão già cũng thế phải chịu nhận lời. Ông bèn cùng lão già ấy xuống gare Đá bạc rồi tốc bộ lên Truồi tìm. Liền tìm được thằng kẻ cắp đang chực xe lửa ở gare để ra Huế. — Ông nọ liền thộp ngực nắn túi ra, lấy lại được xấp giấy bạc rồi bỏ vào túi áo mình và dắt lão già kia đi ra quán để chia, chứ không nói gì đến việc trị tội thằng gian cắp nữa.

Bạc ở túi ông nọ rồi, dầu lão kia có muốn gia giảm gì cũng khó, cho nên cố hết lời để nài-nỉ khẩn-khất, chỉ muốn tặng ông nọ giảm ba đồng thôi, chứ như số 20 p. thời nhiều quá! Ông nọ không nghe. Hai bên cò kè cho nên người ngoài đến xem cũng lấy lẽ rằng số bạc hơn 100 p. là không bao nhiêu mà số tiền công đến 20 p. thời quá lắm, lôi-thôi mãi về sau, lão kia liền xông đến túm lấy ông nọ mà ẩu-đả dữ dội rồi rảnh lấy bạc của mình lại.

Ông nọ thiệt là tham lam quá, khi thấy đứa gian nó thì kể đã không trị bộ đến khi chuyện đã vỡ mới đến góp, lại nhân người khi khuẩn trí mà đòi lấy công, lòng tham vô hạn nên mới bị nhục như thế

Nhưng lão già kia cũng là tàn-nhẫn, dầu rằng ông nọ có tham, nhưng nếu không có người ta thời hơn 100 p. đã đi đời rồi, cũng là vô ơn vậy.

Thuồng-luồng nổi! — Cách vài hôm nay tại trước chùa Quán-Thánh, giữa sông Đông-ba, hồi 5 giờ ruỡi chiều, có một con rắn to bằng cổ chân người lớn nổi lên trên mặt nước, chỉ thấy một khúc dài bằng một thước tây mà xem hình dạng có lạ, nghĩa là từng khoang trắng khoang-đen như là một con rắn đen vậy;

Rắn ấy nổi lên từ khi ấy cho đến 6 giờ tối thời lặn mất, ấy là một thứ rắn tên bể hoặc đen nguồn, mà loài rắn ấy thường theo nước thủy-triều lên xuống đi kiếm ăn cũng thường nổi lên như thế, mà nhất là các khi nước lụt thời thường có lắm. Thế mà người ta rất hay tin nhầm cho là con thuồng-luồng, cho nên đầu còn một vài người đứng xem, mãi sau đến năm mười, rồi càng lâu càng đông, đông cho đến nỗi hai bên bờ sông và trên cầu người đứng đen như mực, đến nỗi phải dẹp cho đường đi và phải la thét kẻo sợ đứng nặng hư gẫy những tấm ván cầu.

(Xem trang thứ ba, cột thứ nhì)

No 168 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS

Dịch-giả: PHAN-SĨ-CẦN

Nhà vua nhiều những nét vẽ, rồi nói:

Những cái tranh mới đẹp làm sao! Phúc kê cúi xuống tờ giấy mà rằng:

— Chắc Thánh minh cũng đã hiểu chứ, chỗ này là thành, chỗ này là quách, kia là những bác đài,

Còn đây kia là cái gì thế?

— Bể.

— Xung quanh là bể cả ư?

— Bẩm vâng, tâu Bệ-hạ.

— Cái bản-đồ này là ở vào chỗ nào thế?

Phúc-kê thản nhiên mà đáp rằng:

— Muôn tâu Lệnh-thánh, đó là đảo Belle Isle đấy.

Côn-bê nghe thấy cái tiếng ấy, cái tên ấy thì bỗng giật mình lên; nhà vua phải quay lại có ý dặn rằng chớ để lộ ý. Phúc-kê thấy Côn-bê giật mình và thấy nhà vua ra hiệu như vậy mà vẫn như không vậy, không hề có động dung.

Nhà vua lại nói:

— Hiền-khanh, vậy ra Hiền khanh đã bắt xây thành đắp lũy ở Belle Isle đó phải không?

Phúc-kê đáp:

— Dạ. Muôn tâu Thánh thượng. Thần-hạ đem những sổ sách đến để trình Ngự-lãm. Hạ thần chi tiêu về việc này hết một trăm sáu mươi vạn.

Vua Lô-y lạnh-lùng đáp:

— Để làm gì vậy?

Phúc-kê đáp:

— Cái mục đích nó đã sờ sờ ra đấy, Bệ-hạ đối với nước Đại anh có điều lãnh đạm.

— Phải, nhưng mà từ khi Sác-lơ đệ nhị Hoàng-đế khôi phục được giang sơn đến giờ, thì quả-nhân với nước Anh lại cùng nhau kết thân vậy.

— Mới được một tháng nay, tâu Thánh-thượng. Thánh-thượng dạy chỉ phải đó, nhưng mà những thành trì ở Belle Isle đã khởi công làm từ sáu tháng trước.

— Vậy thì bây giờ thành ra vô ích cả.

— Muôn tâu Bệ-hạ. Phàm thành-trì không bao giờ lại có vô ích, hạ-thần tu thành trúc lũy ở Belle Isle, là để phòng ngự Lâm-bật, Môn-cơ và tất cả những nhân dân ở Luân-đôn. Kẻ kia có coi quân lính vào đâu, nếu không có thành cao hào sâu thì khó lòng đương nổi. Và chẳng sớm muộn thì một là nước nhà, hai là nước Anh, tất có việc chinh-chiến với Hà-lan, khi ấy thì Belle-Isle đã sẵn có cố-lũy kiên-thành lắm, phương ngự địch.

Nhà vua lại nín yên, đưa mắt cho Côn-bê, rồi nói:

— Phúc-kê Hiền-khanh, Trẫm nghe như Belle Isle của Ki anh đấy chứ?

— Không, tâu Thánh thượng.

— Thế thì của ai vậy?

— Của Bệ-hạ.

Côn-bê bỗng kinh hồn táng đởm, dường như sa chân xuống một cái hố sâu nghìn trượng vậy. Vua Lô-y thì rùng mình kinh ngạc, hoặc là kinh ngạc về cái tài thông minh của Phúc-kê, hoặc là kinh ngạc về cái lòng trung thành của hắn. Nhà vua phán:

— Thế nào lại là của Trẫm được. Khanh nói Trẫm không hiểu.

— Muôn tâu Bệ-hạ. Không có chi mà khó hiểu. Belle-isle là đất của hạ thần thực, hạ-thần đã tự xuất gia-tư ra mà tu tạo thành-trì thực. Nhưng mà một kẻ [illegible] gọi là có chút lễ mọn để dâng Quân-vương thì trong thiên hạ [illegible] cái chi hẳn trở được không. Hạ-thần cúi xin đem cái đồ ấy dâng Bệ-hạ, cúi xin Bệ-hạ, cho kẻ hạ-thần được hưởng cái hoa-lợi mà thôi. Belle Isle vốn là một cái đất dụng-võ, thế tất phải vào tay cửu-trùng mới phải. Từ nay Thánh-hoàng cho một đạo binh ra đồn thú ở nơi đó thì thật là củng cố vậy.

Côn-bê phải ôm lấy cái cột mới khỏi ngã

Vua Lô-y thập tứ nói:

— Hiền-khanh hỏi, coi đó thì biết Hiền-khanh thật có đại tài trong việc dụng binh vậy.

Phúc kê đáp:

— Muôn tâu Thánh-thượng. Có phải tự kẻ hạ-thần nghĩ ra được trước đâu, nhiều nhà võ tướng đã bàn như vậy. Mà chính ngay những cái kiểu mẫu đó cũng là bởi tay một nhà kỹ-sư đại tài phác họa ra vậy.

— Nhà kỹ-sư đó tên là chi?

— Vân-long.

Vua Lô-y lại nói:

— Vân-long? Quả-nhân không biết người đó.

Rồi nhà vua quay lại Côn-bê mà rằng:

— Những kẻ nhân-tài làm vinh hiển cho Bản-triều mà Trẫm không biết đến tên, điều đó Trẫm thực lấy làm phiền lòng lắm, Côn-bê ạ.

Côn-bê như tê như tái, như dại như ngây, trên trán mồ hôi chảy xuống ròng ròng, miệng thì cứng ra không nói được nửa lời, trong lòng đau đớn cực khổ không thể nói sao cho xiết.

Vua Lô-y lại dặn thêm rằng:

— Nhà ngươi nhớ lấy cái tên ấy nhé.

Côn-bê cúi vái, bây giờ mặt nom lại xanh hơn những cái cổ tay áo bằng đăng tên xứ Pha lăng.

Phúc-kê nói tiếp rằng:

— Thành quách xây toàn bằng thứ nhựa-trám La-mã. Các nhà kiến-trúc cứ theo đúng như cổ truyền mà chế ra thứ nhựa ấy.

Vua Lô-y hỏi:

Thế còn những đại-bác thì sao?

— Ồ! Muôn tâu Thánh-thượng, cái đó thì còn phải đợi Lệnh-thánh, Lệnh-thánh chưa truyền thì hạ-thần đâu có lẽ dám tự tiện.

Thấy kẻ kia quyền thế thì ghét, mà thấy người nọ thất vọng thì thương, bây giờ trong lòng nhà vua đã bắt đầu bồ nghi lưỡng lự, nhưng mà cái lòng nghĩ đến bản phận ông vua nó chiếm đoạt mất cả cái mối thất-tình của con người ta. Nhà vua bèn chỉ tay vào tờ giấy mà hỏi rằng:

— Làm theo cái đồ-bản này thì chắc rằng đã tốn nhiều tiền lắm phải không?

— Nghe như ngự-thần đã kính trình cái chi số để Bệ-hạ nghe rồi mà.

— Trẫm quên rồi, khanh khá tâu lại

— Một trăm sáu mươi vạn lạng.

— Trăm sáu mươi vạn lạng! Phúc kê. Khanh giàu đủ quá thế.

Phúc-kê đáp:

— Thế là Bệ-hạ giàu đấy chứ, bởi chưng Belle Isle là của Bệ-hạ kia mà.

— Phải, xin đa tạ hiền-khanh, nhưng mà, Phúc-kê hiền-khanh hỏi, dù Trẫm có giàu có đến đâu đi nữa mà...

Nói đến đấy nhà vua bỗng dừng lại.

Phúc-kê hỏi:

— Mà làm sao, tâu Thánh-thượng?

— Trẫm biết trước rằng có lúc Trẫm cũng sẽ thiếu tiền:

— Bệ-hạ, Bệ-hạ mà thiếu tiền ư? vậy chứ lúc nào thế?

— Ngày mai đây, chẳng hạn.

— Dám xin lượng trên trông xuống, phán trần cho thần-hạ được hay.

— Ngự đệ đẹp duyên với Công-chúa nước Anh. Tất Trẫm phải làm đại lễ cho xứng đáng với một vị ngoại tôn đức Tiên-đế An-ri đệ-tứ.

— Muôn tâu Bệ-hạ, điều đó Bệ-hạ dạy quá phải.

— Vậy nên Trẫm phải cần đến tiền Cần chừng độ.....

(*Còn nữa*)

[illegible] 8

Thủy-tiên ta!!!

[illegible] ra [illegible] tôi có [illegible] thư của [illegible] ngài [illegible] gửi đến hỏi mua *thủy-tiên ta*, mà trong thư nói hiện đã trồng thấy bảy tai [illegible] kính [illegible] các ngài rõ, [illegible] *thủy-tiên ta* [illegible] đều gọt [illegible] cả, hoa đã nở cả [illegible] không có mùi thơm mà [illegible] không [illegible] cả [illegible] tức là

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Cọp nghỉ dưỡng bệnh — Nghe nói ở gần đèo Mũ-né có một con cọp ăn phải thuốc độc phát cuồng lên, gầm thét cào cấu dữ tợn lắm. Đến xem thời ra việc vẫn có, nhưng con cọp đã ăn phải thuốc độc rồi lại mửa trở ra, cho nên con cọp không chết.

[illegible] cô kia ngã xuống máu chảy đầm đề.

M. Lecomte thấy vậy, bèn tính tự mình cho xong, nên cầm dao trở lại cắt họng mình. Nhưng [illegible] trật [illegible] xuống mà chưa chết, giây phút tỉnh dậy bèn bò lên lại cửa sổ [illegible] gượng leo lên, rồi ở trên nhảy xuống ngã đông đầu xuống

Lúc cô Rybe olles kêu [illegible] đứa đầy tớ gái [illegible] kêu cửa. Một người lính nghe tiếng chạy đến [illegible]

M. Polain làm chồng [illegible] có thấy [illegible] Chính thường [illegible] cũng [illegible]

[illegible] án phạt Ng-v Chinh 8 tháng tù.

Ăn cắp xe máy. — Thầy Ng-bửu-C[illegible] thư-ký Nhà-băng hôm nọ đến Pháp Việt Khách-lâu dựng xe máy ở dưới và dặn chú Khách sửa [illegible] chừng giùm. Thầy lên lầu rồi [illegible] phút có một người đi xuống nói với chú Khách rằng [illegible] xe máy này là anh em của tôi, tôi đã

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT NAM

鋪金寶南

BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE

NAM - BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHẾ TẠO — Vòng, xuyến, [illegible] đồng hồ, giây, truyền, [illegible]

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh — Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca [illegible]

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

[illegible]

KHÁM BỆNH [illegible] XIN CẤT LÀM-CHỨNG: GIÁ 1$50

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Chữa bệnh đau ngực, ho khan, bổ phổi, trị vị, văn văn, ngừa và thương mặc phải trong mùa này

Thứ dầu nguyên 1$75 mỗi lít, 0$90 nửa lít
— viên 0$01 một tờ, đựng nông được 12 ngày

Bán tại Nhà Bào chế MONTÈS, số 54 phố Tràng-tiền, Hanoi

Độ mấy tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-bo-cum). Đau khắp cả tứ-chi, nhức đầu, sổ mũi, đau cổ họng, đau ngực, nếu không chữa những chứng ấy thì chết, người như bại! Nên ai phải bệnh ấy nên đến Bào-chế Montès gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán chỉ có phụ là 1$ đồng trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã được công-nhận là thứ thuốc rất hay.

Bán tại Nhà Bào chế MONTÈS, số 54 phố Tràng-tiền, Hanoi

Cọp nghỉ dưỡng bệnh Nghe nói ở gần đèo Mũ-nẻ có một con cọp ăn phải thuốc độc phát cuồng lên, gầm thét vào cây đổ tơi tả. Đến xem thời ra vậy nó cứ, nhưng con cọp đã ăn phải thuốc độc rồi lại nằm trở ra, chỉ nằm con cọp không chết. Ấy là vì người bỏ thuốc không rành cho nó, chỉ bỏ mấy hạt được nó. Thuốc ấy mãnh-liệt lắm, người ta chỉ nếm đến đầu lưỡi cũng đủ chết, nhưng cho con ấy thì phải có độ lượng cho đáng mới được. Lẽ lẽ đi không thể làm chết được, mà các liều qua thời con ấy chỉ phát điên cuồng lên rồi lại nửa trở ra cả. Như thuốc một con cọp thường sức thời chỉ dùng đúng (một phần tây 1 gramme) là vừa.

Dẫu cũng con cọp vẫn tấn lẫn khuất các miền gần đó, ăn người, ăn trâu, bò, cho nên chẳng người ta nghe chẳng đã ra Ba Lẫn-sẩy là cho nó ăn được thuốc độc mà không hại được nó, mà biết lần sau sẽ đủ gì đến kẻ gì nữa là được nó, đáng đời thay!

Lại bạch-xà! — Hoành-xà, bạch-xà! gần bạch-xà vẫy là con bạch-xà, mà nay chưa từng thấy được đích xác nơi thấy truyền khẩu từ đời xưa lại rằng: nó là một con rắn dài 10 mươi trượng, mình nó màu vẩy trắng, trong mình có nhiều nhọt; bỗ vào nước ma nhọt thường ngày lấy nước ấy mà rửa thì lấy đem ra tới được vạn năm đến mấy nghìn cả.

Cách hai ba năm trước có nhiều truyền bạch xà, nào nơi này thời lần của thằng cho nơi kia thời người ở có phúc mà rắn ra đến ơn, v. v. Chuyện văn nguyên ấy đọ đồng tiền đã đề có đến 3, 6 chỗ như vậy, chẳng qua là một chuyện huyền đồ đại mà thôi đâu có việc thật chẳng lẫn ông già có 2, 3 đầu trước đây nghe đã chán tai.

Nay ở Nước-ngoài lại mới có tin các chắn rằng có người gặp được bạch-xà đem về nhà hội-đồng lên truyền báo nhiều điều tinh-nghiệm. Trong các thôn lục quanh miền ấy đã lắm điều nghi-luận huyền hoặc, rồi nhân đề đi xin thuốc xin phép rõ ràng, chẳng rằng nay mai việ-ấy cũng tiêu-diệt vì chẳng có tinh-nghiệm gì

BINH-HINH

Phát hỏa — Hôm 15 Avril đây, độ 8 giờ tối, đang lúc người ta lao xao vào mua về cơi-hất xã bỗng nhiên thấy trên mái có màu vàng ánh, thoạt tiên chưa biết là duyên cớ gì, sau mới phỉa sau tôi công-quán có ngọn lửa bốc lên cao mới hay là hỏa tai.

Lúc bấy giờ thiên-hạ đổ chạy về phía đó mà chữa lửa. Đến nơi thấy mới biết là nhảy lò bằng gạch của nhà tiểu-khoản kia.

May sao hôm đó trời thanh lặng, không có gió, lửa nọ lên thẳng và tàn cũng bốc lên cao. Cho nên mấy nhà tranh xung quanh mới khỏi hại.

Thường như lúc lấy có gió, thì lửa sẽ làm đỏ đã nên bỏ nhưng lò gạch đó.

THUY-KY.

2040

KỲ TÊN KHÔNG GỬI

Báo quán xin các người mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi báo-quán, thì cho biết cái tên in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy cuốn ấy, để cho người tìm để tiện kiểm. Lúc các người thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thân quê, không sao đọc được, thành ra nhiều khi báo-quán không biết ai mà trả lời.

Cuộc nghỉ dưỡng bệnh của Mme Ryberolles

Mme Ryberolles tuy là bị nặng, rồi rất sâu song bệnh thế chẳng nặng lắm.

Còn M. Lecomte thì bị thương hơn vết đạo non cũ đã dễ rồi, song may không đứt mạch máu. Trên đầu tổ một miếng da lớn đã đến đến trên.

Ngày 8-3 thầy đã có đến Nhật-tân công-ta hỏi; thương Mme Ryberolles chưa khai hết được; quan thầy nói sẽ đi vài bữa cho bệnh thực lắm rồi sẽ hay.

Còn M. Lecomte bữa nay cũng đã khá lắm, vì quan thầy đã may đi đầu và may không lại rồi, song chưa biết chừng nào mạnh.

Tòn án Đại-hình Saigon *Án trộm trong nhà* — Hôm 13 Avril trước 8 giờ 2 Ferrié là 11 giờ trước hồi Tòn Đại-hình đã phát tòa. Trong án có các hồ bắn xử đồng một bỗ trộng trong còn một hồ rất rượu, cũ gì có 10 (lít) là Lửa chưa chắc đến 1 chỗ xa g một đợt. Lửa tắt rồi, dọn dẹp đào lên thì gặp được thấy tên Ng. Nhan là bồi của ông Berges chủ nông, bị chết thiêu trong nỗ rượu. Thấy vậy, mới nghi cho Nhan đất người vào đó ăn trộm rượu vì không thấy dương đi, cầm đèn vào đó lem cho rượu bắn ra lửa nỗ lên và phát cháy. Vậy mà đương tra vấn hỏi được tên Sanh và kêu Hồ-Ba có cùng có dự vào đám đi ăn trộm rượu. Nó khai như vậy.

Đêm 2 Février lên Nhan đến nhà nó, rủ nó qua nhà chơi. Bữi nơi 11 đã có Lê, Công, Thoa, Lung và Thông ở đó rồi. Nó hợp bàn tính đi ăn cắp rượu. Nhan quen thuộc lắm dắt lối. Lối ở trước. Nhan vác thang đem lại đặt trong sở vườn trong lò rượu. Nhan lên trước, Thông và Sanh theo sau ngồi trên. Lê và nhà đợi. Bọn kia thì đứng dưới để mà chờ. Nhan đồ nước xuống vì trời tối nên quơ lửa lên soi, thình lình bắt lửa nỗ lên. Nhan lọ mới vào hỗ rượu Sanh bị bọn mạnh vẫng xuống, đất, Thông loáng kinh cũng phóng đại xuống, chẳng may bị bệnh rất nặng, sáng ngày thì chết.

Sanh bị thương tích rất nhiều, đồng tòa thấy vậy bỏ thang và thăng đem theo một rượu, không Sanh đem bỏ ngoài đồng, đại phân làng An-lạc. Chức việc chỗ vào nhà thương dưỡng bệnh.

Lê và Thơm và Ng-e-Ẩn-v-Lung trốn được một lúc rồi cũng bị bắt. Cả hai đều chịu tội.

Kết án Thơm và Lung mỗi tên 5 năm cấm cố.

Ăn-mạng trong vườn cao su. — Ngày 22 Mai 1922 lối 9 giờ sáng, ông Roucin quê ở Sy và vườn cao-su Xacam (Hớn-quản) ở với Ng-v-Chinh cai coi đang xem vườn. Gặp cơ-hội Minh làm việ lối thì, cách biếng nhác, ông Roucin quở nó rồi quở luôn đến cả phần sao không coi chừng. Quở đoạn, ông Roucin ra đi một mình, còn Chinh nằng lại, đánh đá cơ-hội Minh rồi mới chạy theo sau. Đến chừng trở lại, ông Roucin thấy tên Minh lấy mũ cây cao su và kia rồi sang qua cây khác, dường đi vụt tế sắp xuống. Hỏi thì nó nói đau bụng. Ông Roucin ngờ mình mới rầy nó đây mà nó cố bệnh chắc là nó kiếm chuyện. Nỗi trận lôi-đình chỉ nộ lên quất cho hai roi biểu phải dậy mà đi. Minh rên đau không dậy được. Roucin biểu không nó nhà thương. Dọc đường lại bơi. Giờ thấy vào đường Hớn-quản hoàn nghiệm. Lương y tới đoán rằng tại đánh bể lá mía mà chết.

Ra ra Ng-e-Chinh chịu có đề Minh bai đá mà trở thì vì Minh làm biếng để cho mình bị quở. Lại nói M. Roucin đánh Minh có hai roi chớ không có làm gì cho đến Minh phải tuyệt, bao nhiêu lỗi bởi mình mà ra.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Cắt cổ tình-nhân rồi trở dao cắt họng mình mà tự-tử. — Hôm thứ bảy tuần rồi, hồi 7 giờ rưỡi tối, nơi nhà số 78 đường Pellerin, đó xảy ra một cái bi kịch ghê gớm.

Số là M. Lecomte, 27 tuổi, ở Bắc-kỳ mấy tháng nay vô ở nhà Mme Ryberolles là đàn bà góa, cùng nhau đi kết nhơn chồng vợ, bỗy lâu không khỏi giải đồng.

Chừng nửa tháng nay, Mme Ryberolles buồn ý, tính bề rủ chết đồng, thôi nhau cho rảnh chân đặng có tự-tiện sẽ làm việc, vì có cũng không dư dụ chi, nếu ở không hoài thì mang khổ. Mới đây có Ryberolles kiếm được sở làm một nhà buôn kia, nên quyết thôi hầu người chồng.

M. Lecomte vẫn còn thương mến cô ta đáo để mà lại có tánh ghen, nên nghi cho cô ta có ngoại tình, vì vậy mà có sự rầy rà luôn.

Hôm chiều thứ bảy 8y, cũng rầy rà đỗi lợn hơn nữa. Cực lòng quá, cô Ryberolles chịu không nổi tính đọn đồ đi, và bảo bồi đem rương ra.

M. Lecomte lúc ấy giận quá trí bèn rút dao cạo ra nhảy đến đến cắt họng cô mà chưa chết, giây phút tỉnh dậy bèn bỏn lẫn lộ cửa sổ rán, gượng mở liền, rồi ở trên nhảy xuống đất đồng đầu xuống.

Lúc có Ryberolles kêu lên thì đứa đầy tớ gái chỉ bồ kêu cứu. Một người lính nghe rồi chạy đến thì bị vậy chạy về báo tin.

Ông Cảnh Lenfant tới đến nơi đó, thấy cô đã tắt hơi rồi, song còn ấm, nên ông Lenfant nghi hễ còn ấm thì còn cứu được, bèn cho đem vô nhà thương Nha-trang đặt.

Ông Cảnh Laurent cũng đến nơi, lượt xét kiếm M. Lecomte thì thấy anh ta cũng ngồi giữa sân phía sau, mặt mũi đầy máu, cái sọ đã vỡ, còn hai cổ có một vết dao rất sâu. Ông Laurent liền đỡ lên xe đem về Nhà-thương.

Mme Ryberolles tuy là bị nặng, rồi rất sâu song bệnh thế chẳng nặng lắm.

Còn M. Lecomte thì bị thương hơn vết đạo non cũ đã dễ rồi, song may không đứt mạch máu. Trên đầu tổ một miếng da lớn đã đến đến trên.

Ngày 8-3 thầy đã có đến Nhật-tân công-ta hỏi; thương Mme Ryberolles chưa khai hết được; quan thầy nói sẽ đi vài bữa cho bệnh thực lắm rồi sẽ hay.

Còn M. Lecomte bữa nay cũng đã khá lắm, vì quan thầy đã may đi đầu và may không lại rồi, song chưa biết chừng nào mạnh.

Đêm 2 Février lên Nhan đến nhà nó, rủ nó qua nhà chơi. Bữi nơi 11 đã có Lê, Công, Thoa, Lung và Thông ở đó rồi. Nó hợp bàn tính đi ăn cắp rượu. Nhan quen thuộc lắm dắt lối. Lối ở trước. Nhan vác thang đem lại đặt trong sở vườn trong lò rượu. Nhan lên trước, Thông và Sanh theo sau ngồi trên. Lê và nhà đợi. Bọn kia thì đứng dưới để mà chờ. Nhan đồ nước xuống vì trời tối nên quơ lửa lên soi, thình lình bắt lửa nỗ lên. Nhan lọ mới vào hỗ rượu Sanh bị bọn mạnh vẫng xuống, đất, Thông loáng kinh cũng phóng đại xuống, chẳng may bị bệnh rất nặng, sáng ngày thì chết.

Sanh bị thương tích rất nhiều, đồng tòa thấy vậy bỏ thang và thăng đem theo một rượu, không Sanh đem bỏ ngoài đồng, đại phân làng An-lạc. Chức việc chỗ vào nhà thương dưỡng bệnh.

Lê và Thơm và Ng-e-Ẩn-v-Lung trốn được một lúc rồi cũng bị bắt. Cả hai đều chịu tội.

Kết án Thơm và Lung mỗi tên 5 năm cấm cố.

Ăn-mạng trong vườn cao su. — Ngày 22 Mai 1922 lối 9 giờ sáng, ông Roucin quê ở Sy và vườn cao-su Xacam (Hớn-quản) ở với Ng-v-Chinh cai coi đang xem vườn. Gặp cơ-hội Minh làm việ lối thì, cách biếng nhác, ông Roucin quở nó rồi quở luôn đến cả phần sao không coi chừng. Quở đoạn, ông Roucin ra đi một mình, còn Chinh nằng lại, đánh đá cơ-hội Minh rồi mới chạy theo sau. Đến chừng trở lại, ông Roucin thấy tên Minh lấy mũ cây cao su và kia rồi sang qua cây khác, dường đi vụt tế sắp xuống. Hỏi thì nó nói đau bụng. Ông Roucin ngờ mình mới rầy nó đây mà nó cố bệnh chắc là nó kiếm chuyện. Nỗi trận lôi-đình chỉ nộ lên quất cho hai roi biểu phải dậy mà đi. Minh rên đau không dậy được. Roucin biểu không nó nhà thương. Dọc đường lại bơi. Giờ thấy vào đường Hớn-quản hoàn nghiệm. Lương y tới đoán rằng tại đánh bể lá mía mà chết.

Ra ra Ng-e-Chinh chịu có đề Minh bai đá mà trở thì vì Minh làm biếng để cho mình bị quở. Lại nói M. Roucin đánh Minh có hai roi chớ không có làm gì cho đến Minh phải tuyệt, bao nhiêu lỗi bởi mình mà ra.

Sự quyền của Hội Việt-nam Thanh-niên

Tỉnh Yên-bay

Trường Pháp-Việt kiêm-bị: MM. Hoa-văn-Mão 2 p.; Trần-đức-Phao, Hoàng-v-Mão 2 p.; Ng-v-Lai, Lê-ngọc-Sa, Hoàng-v-Phương, Đỗ-v-Đức, Ngtrọng-Ân, Ng-tất-Khương 3 p.; cộng 7 p. MM. Hoàng-trọng-Hoàn, tri-châu Lục-yên 5 p.; Ng-viên-Hoy, tri-châu Văn-chấn 3 p.; Đào-v-Khang, tri-châu Thanh 2 p.; cộng 10 p.

Số tiền quyên tỉnh Yên-bay 85 p.40.

Tỉnh Thái-bình

MM. Trần-Mỹ, tuần-phủ 25 p.; Ngđạo-Lân, an-sát-sứ Ng-đạo-Quán 10 p.; Ng-trọng-Tâu, Phạm-v-Năm 6 p., Ngv-Khuê, Cao-v-Uy, Trần-v-Phác, Ngnguyễn-Hải, Ng-v-Tân, Hậu-Hàng, Ngô-văn-Hồ... 5 p.; Đỗ-văn-Lâm, Phan-đạt-Thông, Võ-văn-Thuy, Phạm-cao-Phan, Hoàng-v-Xan, Tô-tuấn-Canh, Võquy-Hoán, Ng-trọng-Thuy, Bùi-Diễn, Lê-phấn-Lân, Võ-đăng-Trinh, Trần-xuân-Nhượng, Trần-v-Phúc, Đỗ-văn-Tuyn, Hoàng-v-Lan 2 p.; cộng 63 p.

Phủ Tiên-hưng: MM Võ-văn-Lương, tuần-phủ 10 p.; Ng-cao-thật, Ngv-Hội, Lê-khắc-Dụng, Phạm-đình-Bộn, Bùi-v-Cang, Võ-tiến-Bản 2 p.; cộng 21 p.

Phủ Kiến-an: MM Võ-Tuấn, tri-phủ 3 p.

Phủ Kiến-hưng: MM Nguyễn-tôn-Khải, tri-phủ 3 p.; Ng-duy-Khang, Trần-văn-Hải, Nguyễn-tiến-Phan 3 p.; cộng 6 p.

M. Ng-hữu-Thọ, tri-huyện Phụdực 5 p.; Huyện Đông-quan 3 p.

Huyện Tiên-lữ: MM Ng-hợp-Thạc, tri-huyện 5 p.; Phạm-hữu-Lân 1 p.; cộng 6 p.

M. Võ-miễn-Chung, tri-huyện Tiênhải 5 p.

Huyện Quỳnh-côi: MM. Ng-qui-Bậu, Ng-ngọc-Dần, Nguyễn-chí-Ân, Ng-Ẩn-Thông 15 p.

Huyện Hưng-nhân: MM. Phạmquang-Xán, Ng-rong-Đương, Trần-Tiếp 3 p.; Đỗ-huy-Bích 0 p. 40; Phạmvăn-Hiến, Đỗ-v-Hoàn, Bùi-văn-Cư, cộng 60; Trần-v-Trạch, Trần-đức-Lực, Trần-văn-Bá, Trần-v-Vy, Lê-v-Sỹ, Nguyễn-v-Quỹ-tú, Hoàng-v-Tinh, Đàongọc-chỉ, Trần-tiến-Nghị, Lê-rong-Luân, Ng-ngọc-Chiêm, Ng-duy-Vỹ, Ng-văn-Cát 1 p. 30; cộng 5 p. 30.

Tổng cộng tỉnh Thái-bình 135 p. 30.

(Còn nữa)

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây cối ở gần các giây cai dẫn điện vào các nhà xen cành không được cắn thấu, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông lắm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện nhu trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngó ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được, bao nhiêu tiền chắc chắn xin tùy sự thỏa-thuận.

2042

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean Dupuis, Rue Mới, Hanoi

Téléphone No 245

Hiệu lợi mua tự năm 1880, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ quạt hoa, công chẩn-sang bằng nan-ngà. Được nhiều quý khen của Nhà-nước.

Hàng tốt giá cũng hạ, ai hiệu tôi muốn mang đồng khách.

Có có quạt xây nhà bán. Quí-khách có dặng, xin mời chiếu cố.

MAO-SENG kính cáo

2041

ĐỒNG HỒ

Ai ai cũng phải biết, đồng hồ là món hàng quốc-phẩm đệ-nhất, thứ gửi cho hàng quốc-tế giúp cuộc bảo, nhiều lại thêm thứ hữu-ích vừa vặn đẹp, và giữ theo hai hiệu C. J. B. vững tâm cũng được đi chỉ tiền giấy quan nhà.

Để ai không gửi tiền theo thứ có đi nguyên vẹn sẽ hoàn nhất trả nhau nay.

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHỈ TÀO — Vàng xuyên, hạt, đồ nhẫn đeo đồng hồ, giây huyền, đầu, quẹt, cuốc, tuýt-lơ, vỉ thuốc lá, hộp thuốc lá — Và nhiều vật bằng vàng đồng tuổi đúng cân và hoàn bảo bảo Có nhiều thợ khéo để làm hàng an các quí khách đặt lắt riêng.

BẠC — Vàng đẹp, Vành-chanh quai-mai đã thêm đồ sức mới nguoc-thanh giây đeo tay-tre quai-mai khoang giây kim-tiền đeo cổ giá nhẹ và đẹp.

Xin hãm chắc chắn — Lấy sự thỏa-thích làm gốc

2042

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng các-hạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại đổi thu trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các người tinh rạp đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

• **Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.**

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54 Rue Paul Bert, Hanoi

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiement en timbres poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đó chỉ còn thì bản-quán không nhận lấy gì trả bằng con-niêm cả.

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 ngày, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ nứt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực tế

TONG-VINH-TAI

69, Phố Hàng Ngang — HANOI.

2040

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu-phách-tán, rất thơm mát mẻ chống khỏi bết cả trẻ con người lớn, tiêm ra phỉ lở sẵn quăng sắc xương nát viêm con khách, tuy lâu tu tại, thì tại. Các chứng lở ngứa ngoài da, hoi đến khỏi cả, lọ nhỏ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh kiên thuốc bảo thần hoàn, đều là bản hiệu mới lĩnh chế ra cả, mà ký Bắc-kỳ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất chóng, có hàng tạp-hóa và các hàng bán về các tỉnh hiệu đã nhiều nơi mang bạch đi bán lẻ. Các nơi đã kịp-thời có bán bỏ mua sau nhỏ: hiệu *Mai-Minh-Tự*, 138, phố hàng Bông, Sơ bán bán lẻ, số phố hàng Bông hiệu *Sinh-Hòa-Hương* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán* 52, hàng Gai, nhà in *Tân-Nghiệp ấn-quán*, 47, phố Bà Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng Viễn* bán cao-lâu và nhiều tạp-hóa nhỏ, hiệu *Thanh-Hòa-Đường* bán bán các hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chợ Đồng-Xuân Bắc, hiệu *Vạn Xuân-Đường* tức 18, hàng Trống, hiệu *Trần-Lợi*, 11, phố Cửa Đông thờ, hiệu *Cẩm-Long*, 18, phố Tiền-tsin, hiệu *Minh-tân Vinh*, 69, hàng Bồ bán *Quảng-Lợi* 22 và hiệu *Bến Hợp*, 27, phố Chợ nhiều cả, hiệu *Vinh-Xương*, 27, Ba-trang, hiệu *Phương-Đình*, 109 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 69, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Đào, hiệu *Hanh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Thường*, 63, Phúc-kiến, Bưởi, hiệu *Tập-Hưng-Long*, 84, phố Khách Bạiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 107 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 23 hàng Song Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Tân-kỳ đi lẻ. Tiêu hay, hiệu *Phúc-vương* phố Việt-tri tỉnh Vĩ-t tri, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-yên, hiệu *Xuyên-Ích*, 98 may ở tỉnh Yên-mua, hiệu *Nội-Lương*, 61 Wang tức, Đông-kung. Các nơi kể trên có bán bỏ số thuốc-thấy xin người và các thuốc của đồng khác nữa, đều công biếu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG
35 Rue Phố Tiền-an, ĐÀO-ĐÌNH-NHÂN (Tonkin)
Cẩn bạch

2050

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT

CỬA HÀNG

Distillerie du Nord

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu-gan-cá-thuốc viên

Do Võ Hồng Hưng cung cấp (Vous Kyoto74) Tặng Thuvien Charles Đặng chụp, Xuất bản tại Đại học Cornell)

Gửi bán tại Tiệm cắt tóc mua nhà cũ.
Nhà chế thuốc LACROIX, 26-28 Rue Philippe de Girard — PARIS.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110 Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình quí khách các tỉnh được biết rằng: Bởi giá vàng cao thì thất thường, vậy khi các ngài cần gì mà bản-hiệu đã từ lâu, thì xem giá ngày mandat gửi-thẳng về đến trước ngày 10e ... mà hễ hàng gửi đến mà các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thì thì chúng tôi mới đi thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

Chào.

THUỐC CHỮA BỆNH
ĐỐNG NGỦ,
VÀ BỆNH ĐAU BỒN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường nhứt ra nhiều nỗi buồn rầu, kém đường sức khỏe đường nhiều, đọc phiền mau tối mất tinh thần.

Trong cơn ... ngủ không được thì hay sinh ra chứng khó nghĩ vơ vẩn, đến mang trước giấy mực nhọc lự ước, nghĩ không ra việc, làm lòng ... cũng không muốn, thế mà ... mỗi khi mình ra khỏi thường cần thay bệnh giữ gìn.

Ai mà không ngủ được hay kêm ngủ, nên dùng thuốc Neurinase. Thuốc này làm cho ngủ được ngon giấc làm cho bổ sức bổ sinh, và không, sự ngủ bằng giờ.

Thuốc này là do lấy một người học trò ở ở viện Pasteur ở Ba lê bào chế ra.

Ở các hàng bào-chế ta đều có bán cả.

1056

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mới ra
ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời ... cao càng mua hàng bằng quốc-phiếu, càng nhiều càng lời. ANNAM bản hiệu ... có sẵn nhiều thứ rượu ngang uống thứ nào thật tốt, trong vang qua thương hạng ... sâm-banh ... rất ngon, rượu mùi, đủ các thứ rượu quý, cùng rượu chát-chát mới mới làm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá để tính hạ rồi nên ... hàng đến mua không biết nữa. Vậy bản-hiệu đoan rằng các thứ hàng bản-hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem rồi khắc giá luôn thể!!!

3002

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

興 CHẤN-HƯNG 盛

... việc ... ngày ... giờ ... ngon ... hàng ... giá ... xin ... 3056

NAM-HƯNG THANH

18, Rue des Cuirasses, 18

(Phố Hàng Giầy)

HANOI

Kính trình các quý-khách được biết rằng Bản-hiệu của mới về ... hàng nhất-hạng ... Nhật-bản, ... Mỹ-nghệ, ... đồ ... Annam như là ... khác đẹp, trạm quá ... vân vân. Các thứ đồ nói ... hoành phi, câu đối, ... thờ vàng các thứ bàn ... bằng sơn vẽ và chạm hoa là vào vân và các thứ ghế bàn nẫu bằng song làm dụng ... chắc chắn, ... thảm sơn bền mà ... rất rẻ.

Bản-hiệu ... buôn và bán lẻ. Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, ... giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về ... bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

3057

PEINTURES-VERNIS
MARQUE DÉPOSÉE
GIU-ICH + YAI PHONG
COQ D'OR

Hiệu GIU-ICH tức là Công ty CHUNG-VẠN-NINH ở Haiphong đường Sadi-Carnot số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây để các mái đất dầu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nói hỏa, có viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ sớm gửi tiếu ngay.

3055

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HAI-CHINH

GRANDE FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

Mua nước gần tới ... kiểu chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật bền và hợp thời-trang, hợp hàng vải trắng, vải ta kí-lông các thứ, giá hạ hơn mọi nơi, mà các ... chiếu cố.

Bản hiệu ... tiếp được ở bên Pháp sang các thứ Parapluies, cán đẹp và nhẹ, những ... như sau này:

5$00 — 4$50 — 3$80 2$80 — 2$50

Nay kính.

HAI-CHINH

HANOI

3049

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 45 phố Rue du Pipeau Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.

Có catalogue riêng quí khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號 入 廿 牌 門 街 浦 行 內 河 京 東

Chúng tôi kính trình các quý-khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu bắt thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ mắt: mắt đen mắt trắng, mắt vàng, mắt mèo cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng học vàng, gọng chì mới, vân vân, quí khách đến ... mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng hồ báo thức, đồng hồ chăm-chỉ, vân vân.

4° Một bọn chân sứ, đèn sứ, lọ sứ, bình sứ, bộ sứ để thắp-thiên-nay là thứ sành cũng được và bộ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Cần thể hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Gửi sẽ có trang, chậm lắm, ngọc ngà, vàng thì không kể, chẩn các qui-khách cũng đi thường cả rồi.

Cần-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Thứ này là sốp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra nhưng bệnh, ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở ván vân ... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mình mẩu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất và song, để trị các bệnh ấy.

Cũng là một thứ thuốc thần-hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Cô-ca trông sang, Hanoi

Số 126

TỤC TÁI SINH DUYÊN

(Bổ sung cốt-truyện theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, chỉ trong diện phu-nhân ra một nhà cô-sử thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tứ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

...Nếu trong triều không nhờ có tướng-quân thì muốn dậm giang-sơn này khó ... ông khỏi về tay họ khác.

An-quốc tướng-quân cười mà đáp rằng:

— Người dạy quá lời !

Triệu-lân nói :

— Không phải chúng tôi dám nói phịch tướng-quân, thực là thần dân trong nước, ai cũng có lòng kính phục tướng quân vậy. May nhờ có tướng-quân, giang-sơn nay mới bảo toàn được. chứ nữ-chủ cầm quyền trong nước thì từ xưa mấy đời được lâu dài. *Vũ-hậu* thuở xưa, tôi-cán biết bao, mà về sau cũng không tránh khỏi sự biếm-truất. Chúng tôi đây hễ dự vào hàng quốc-thích, nghĩ càng lấy làm lo-phiền. Nếu tướng-quân không giữ lấy giang sơn, một mai có người khác rồi lên thì nhà *Hoàng phố* tôi tất phải diệt tộc.

Triệu-phượng cũng nói tôi mà rằng

— Chẳng những thế mà thôi ! thần-phụ tôi trước khi đi tìm thượng-hoàng, có dặn thân-mẫu tôi về kinh, nếu thiên-tử mục-tật không khỏi thì nên xét xem trong tôn thất có người nào nhân đức, sẽ tâu thái-hậu mà lập làm thiên-tử để giữ lấy giang-sơn nước nhà. Nào có biết đâu rằng khi thân-mẫu tôi tới nơi thì bị giam cầm ở trong cung, đã 3 năm nay, không thông tin tức. Chúng tôi xem trong tôn thất chỉ có tướng-quân là người khoan nhân đại độ, anh em tôi vẫn tâm phục xưa nay. Hôm trước chúng tôi sang mừng, không ngờ khi *Mã-thuận* tới nơi, tướng-quân lại làm những sự nỗ nhạn tự tiện. Chúng tôi thấy vậy, nghĩ thầm đại-sự khó thành, thôi thì thành lòng trở về quê nhà, mà tiêu-dao cho qua ngày tháng.

Nói xong, lại cau mày thở dài, làm ra ý buồn rầu. *An-quốc* tướng-quân nghe nói mừng lòng mà bảo rằng:

— Xin hai quốc-cữu chớ lo phiền! Hai quốc-cữu đã lấy con mất xanh mà đối với cha con tôi thì tôi xin hỏi bây giờ nên dùng mưu-kế gì cho được ?

Triệu-phượng nói :

— Cứ chuyện còn dài, ấu là tướng quân hãy cùng anh em chúng tôi uống rượu vui, rồi sau sẽ xin theo chuyện.

Nói xong, truyền người nhà bày tiệc, cùng *An-quốc* tướng-quân uống rượu. Khi uống rượu xong, hai quốc cữu truyền người nhà lui ra cả, rồi lại mời *An quốc* tướng-quân vào trong một cái gác nhỏ, cùng ngồi nói chuyện.

An-quốc tướng-quân nói :

— Hai quốc-cữu có hết lòng chỉ-bảo, tôi xin vâng lời.

Triệu phượng nói :

— Bây giờ không còn kế gì bằng kế biếm-truất *Phi-giao* hoàng-hậu đi. Muốn biếm-truất *Phi-giao* hoàng hậu thì tất phải phụng mệnh thái-hậu, tuyên-bố tội-trạng, rồi bỏ vua cũ lập vua mới. Mà lập vua mới thì trong lòn-thất còn ai hơn tướng-quân. Khi tướng-quân đã lên ngôi thiên-tử rồi, trước hết bảy giết *Mã-thuận* thì ly khác thần-dân trong nước, ai cũng mến phục vậy.

An quốc tướng-quân ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi nói :

— Quốc-cữu ơi ! quốc-cữu lập kế dẫu cao, nhưng cũng nên nghĩ-ngợi cho kỹ. Như *Phi-giao* hoàng-hậu bây giờ là cháu thái-hậu là con *Mạnh* tướng-phi là chị em một với quốc-cữu thì khi nào chúng tôi lại thi hành được cái mưu phế-lập (1) ấy. Và có phế lập thì còn *Hán vương* và *Triệu-vương* đó, bao giờ đã đến phiên tôi.

Triệu-lân nói :

— Việc có kinh quyền, lẽ có thường biến *Hán-vương* và *Triệu-vương* thụ phong ở ngoài phương xa, nếu ngôi trời đã định rồi thì *Hán-vương* và *Triệu vương* cũng không nói sao cho được. Ngày nay thái-hậu ban chiếu, cứ nói là vì việc nước rối loạn, hãy tạm cho tướng-quân quyền giữ ngôi trời, chờ khi thượng-hoàng về triều, bấy giờ sẽ trù liệu. Thế thì danh-chính ngôn thuận, quyết không ai dám nói. Đến khi thượng-hoàng về nước bà lại quên công khó-nhọc của tướng-quân.

Triệu-lân lại nói :

— Tướng-quân chớ sợ thái-hậu và thân-mẫu tôi làm ngăn-trở việc này. Số là thân-mẫu tôi thường vẫn nhiều lần phải cau mày nghiến răng về nỗi *Phi giao* hoàng hậu gây ra cho nước. Xem như một việc giam cầm thân-mẫu tôi ở trong cung thì thật là tàn-ngược, còn tình mẹ con nỗi gì ! Thái-hậu nếm xưa để tường lỗi, gươm toan chém chết đi, khi nào bảy giờ lại còn thương tiếc. Người ta làm việc gì, cần phải quyết đoán mới là tay anh-vĩ, tôi chỉ sợ tướng-quân không quyết-đoán mà thôi.

Triệu-lân nói xong thì *An-quốc* tướng-quân đứng dậy vỗ tay mười cười mà bảo rằng :

—Hay ! nếu vậy hay ! quốc-cữu thật nghĩ được diệu-kế, không khác gì *Trương-lương* thuở xưa. Chỉ sợ các quan văn võ trong triều chưa nhất tâm thì làm thế nào mà thành chỉ thái-hậu cho được.

Triệu phượng nói :

— Việc ấy rất dễ ! Hôm nào khởi sự thì nhất diện đem quân giam cầm *Phi-giao* hoàng-hậu, và nhất diện mở cửa cung vào thỉnh chỉ thái-hậu. Nhưng tôi thiết tưởng việc này cần phải giấu tôn-đường, đợi khi đại-sự thành rồi, bấy giờ sẽ bẩm-bạch. Đó là cái kế *Đường Minh-hoàng* giết *Vi hậu* thuở trước, anh em chúng tôi sở-dĩ nhắc-lâm mà tán thành việc này trước là vì công, sau là vì tư. Anh em chúng tôi bấy nhiêu tuổi đầu mà trên thì cách biệt cha mẹ, dưới thì chưa có vợ con. Mấy học xa-xa, chiếc thân vò-vỏ, cứ như thế nay tại hoàng-hậu quốc thích lắm gì cho thêm nỗi đau lòng !

Triệu-phượng nói xong, ứa nước mắt khóc. *Triệu-lân* cũng giọt chữ a lã-chã mà rằng :

— Tướng-quân ơi ! Thế là anh em ta tôi đã giải tỏ hết chân tình, chứ hễ ... chưa được toàn thì chữ trung của ... nên cố giữ cho trọn vẹn.

An quốc tướng-quân tấm-tắc khen ngợi mà rằng :

— Hai quốc-cữu có lòng trung-thành, tôi biết để lâu. Nhưng việc này nếu giấu thân-phụ tôi, thì khó làm thế nào cho được !

An-quốc tướng-quân ngẫm-nghĩ một chút rồi nói :

— A ! Hôm qua *Phi-giao* hoàng-hậu giang-chỉ sai *Văn-phụ* tới đi thiết-hương ở núi *Thái sơn*, thân-phụ tôi có bảo tôi cùng đi. Bây giờ tôi cáo bệnh thì tất thân-phụ tôi phải đi một mình, vậy trong mấy hôm ấy ta sẽ liệu mà khởi sự.

Triệu-phượng nói :

— Việc này vẫn phải bí-mật lắm mới được, nếu không thì tất có tai-vạ. Tướng-quân về phủ, xin chớ tiết-lộ. Bây giờ ngay trong họ tôn-thất, cũng có nhiều người khuy-du, hễ họ đó được tinh-hình thì tất thêm có khởi sự, nhẫng những anh em chúng tôi khó toàn được tính-mạng, mà cũng lại rất nguy-hiểm thay cho tướng-quân vậy. (Còn nữa)

(1) *Phế-lập* nghĩa là bỏ vua này lập vua khác.

GIÁM 180 MƯỜI MỘT — 50 180 1881

MỖI SỐ : 0$02

NGÀY CHỦ HAI 30 AVRIL 1922

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

Nº 952

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$50 le c/m